

TROMS FYLKESKOMMUNE

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Fylkestinget
Møtedato: 22.02.2005
Utvalgssak: 0007/05

Resultat:

Arkivsak: 04/04152-011
Tittel: NOU 2004:26 - HJEMFALL - HØRINGSFRIST 1. MARS 2005

Behandling:

Saksordfører Britt Skinstad Nordlund redegjorde for saken innledningsvis.

Representanten Britt Skinstad Nordlund, H, fremmet følgende forslag (1):

”1.

Troms fylkekommune har fra Olje- og energidepartementet fått oversendt NOU 2004:26 *Hjemfall* til høring. Vassdragene representerer fornybare og evigvarende ressurser av stor nasjonal verdi både økonomisk og miljømessig. Vannkraften utgjør 99 prosent av kraftproduksjonen i landet og er av grunnleggende betydning for verdiskapningen og velferden. Norge har et unikt fortrinn i å utnytte disse naturressursene til kraftproduksjon. Tilsvarende har dette stor betydning for bosetting og næringsliv i Troms.

Troms fylkesting ønsker med denne uttalelsen å bidra til å styrke nasjonal styring og kontroll med vassdragsressursene for å kunne ivareta hele landets interesser på en best mulig måte.

2.

Troms fylkesting har merket seg at et flertall i Hjemfallsutvalget har lagt avgjørende vekt på å tilpasse forslag til nytt hjemfallsregime til Reasoned Opinion fra EFTAs Surveyance Authority (ESA) datert 20.02.2002, i stedet for å bygge på Norges offisielle standpunkt. Fylkestinget vil med dette innstendig anmode Regjeringen om å ta kontakt med ESA i et forsøk på å komme til en omforent forståelse med ESA med gjeldende lovgivning som utgangspunkt, jfr. Premissene som er lagt frem for Stortinget i Ot.prp. nr 82 (1991-92).

3.

Troms fylkesting finner at de forslag til hjemfallsregimer som er presentert i NOU 2004:26 i uakseptabel grad vil redusere vår nasjonale styring og kontroll med vannkraftressursene. De bærer også med seg en risiko for at samfunnets sårbarhet blir større og samfunnets sikkerhet tilsvarende redusert. Disse forhold alene medfører at fylkestinget frarår at noen av de forslag som er lagt fram blir lagt til grunn for endringer i lovgivningen.

4.

Troms fylkekesting innser at forhandlinger med ESA og bearbeidelse av fremtidig regime for hjemfall etter det, vil kunne ta noen tid og at det i denne tiden kunne bli foretatt transaksjoner som er til ugunst for Norges interesser. Fylkekestinget vil mot denne bakgrunn med dette anmode Regjeringen om å fremme proposisjon til lov om midlertidig forbud mot å avhende vannfall som er ervervet av offentlig instans uten konsesjon eller med konsesjon gitt på ubegrenset tid.”

Representanten Tone Rasmussen, V, fremmet følgende forslag (2):

”Forslag til tilleggspunkt.

Troms fylkekesting ber om at det i forbindelse med utredningen om hjemfall vurderes om hjemfall bør omfatte alle konsesjoner for utnyttelse av fornybare energikilder – og at disse eventuelt blir tilstrekkelig ivaretatt i den nye ordningen.”

Representanten Frode Bygdnes, RV, fremmet følgende forslag (3):

”Nytt avsnitt 2:

Offentlig eierskap til vannkraftressursene må sikres. Vi trenger nasjonal og demokratisk styring av vannkraftsektoren. De kommunale og fylkeskommunale kraftselskapene fremstår som svært viktige samfunnsaktører som bidrar med kompetanse, arbeidsplasser i sin region. Offentlig eie av vannkrafta er viktig for velferd og miljø.”

Representanten Olav Flaate, SV, fremmet på vegne av SV, RV, KP og SP følgende forslag (4):

”Fylkekestinget i Troms ber Regjeringa utarbeide ein alternativ handelsavtale til EØS-avtalen med EU.”

Representanten Pål Julius Skogholt, SV, fremmet følgende forslag (5) og (6):

(5):

”Tillegg:

Fylkekestinget ber fylkesrådet vurdere Troms fylkeskommune sitt medlemskap i samarbeidende kraftfylker med bakgrunn i at styret der har valt ei heilt anna tilnærming til heimfallssaka enn Troms fylkeskommune.”

(6):

”Tillegg:

Fylkekestinget ber fylkesrådet sørge for at Troms Kraft følgjer opp fylkets politikk med omsyn til heimfall i EBL.”

Representanten Tor Zachariassen, AP, fremmet følgende forslag (7):

(7):

”Endringsforslag til innstillingen:

Første kulepunkt endres til:

- Offentlige konsesjoner, herunder kommunale og regionale eiere, beholder sine konsesjoner uten tidsbegrensing, inntil eventuelt salg.”

(8):

”Nytt kulepunkt:

- Hjemfall går til offentlig eier, henholdsvis nasjonal/statlig, regional eller kommunal eier.”

Representanten Hanne Braathen, SP, fremmet følgende forslag (9):

”Nytt kulepunkt:

- Troms fylkesting krever en grundig og bred konsekvensutredning før Stortinget skal behandle saken.”

Representanten Britt Skinstad Nordlund fremmet følgende forslag (10):

”Tilleggsforslag til innstillingen:

Troms fylkesting har merket seg at et flertall i Hjemfallsutvalget har lagt avgjørende vekt på å tilpasse forslag til nytt hjemfallsregime til Reasoned Opinion fra EFTAs Surveyance Authority (ESA) datert 20.02.2002, i stedet for å bygge på Norges offisielle standpunkt. Fylkestinget vil med dette innstendig anmode Regjeringen om å ta kontakt med ESA i et forsøk på å komme til en omforent forståelse med ESA med gjeldende lovgivning som utgangspunkt, jfr. Premissene som er lagt frem for Stortinget i Ot.prp. nr 82 (1991-92).”

Votering:

Forslag (1) falt med 32 mot 5 stemmer.

Forslag (2) falt med 20 mot 17 stemmer.

Forslag (3) falt med 20 mot 17 stemmer.

Forslag (4) falt med 23 mot 14 stemmer.

Forslag (5) falt med 22 mot 15 stemmer.

Forslag (6) falt med 21 mot 16 stemmer.

Nærings- og samferdselskomiteens innstilling til kulepunktene side 2 enstemmig vedtatt.

Forslag (7) satt opp mot 1 kulepunkt side 2, forslag (7) enstemmig vedtatt.

Kulepunktene 2-5 side 2 enstemmig vedtatt.

Forslag (8) enstemmig vedtatt.

Forslag (9) enstemmig vedtatt.

Forslag (10) vedtatt med 24 mot 13 stemmer.

Vedtak:

Fylkestinget mener at vassdragsressursene må undergis sterk offentlig styring og kontroll og at dette best oppnås med at hjemfallsinstituttet beholdes i en eller annen form i kombinasjon med sterkt lokalt og regional eierskap.

Fylkestinget er opptatt av at energiselskapene skal være sterke regionale kraftsentra og at det må tilrettelegges for langsiktig verdiskaping. Framtidig løsninger må tilfredsstillende følgende krav:

- De må ikke skape press for dagens offentlige eiere til å selge sine eierandeler der det ikke gir reelle samfunnsmessige gevinster.
- Løsningene må ikke skape betydelige verditap eller gevinster for dagens eiere. Dersom verditap skapes, bør dette kompenseres.
- Løsningene må ikke skape effekter som hindrer samfunnsmessige rasjonelle omstruktureringer i bransjen, særlig omstruktureringer til det beste for regionene.
- Løsningene må initiere bruk av ny teknologi, effektivisering og reinvesteringer i kraftverkene. Dette både på kort og lang sikt.
- Løsningene må heller ikke innebære store verdioverføringer mellom ulike aktører, for eksempel mellom kommuner og fylkeskommuner til staten.
- Vårt Storting/Regjeringens tolkning av vannkraft som nasjonal ressurs og de reserverasjoner på dette ved inngåelsen av EØS-avtalen må fastholdes som en basis i saken. Hvis påtrykk fra ESA (EFTAs og Eus overvåkningsorgan) er den sterkeste grunnen til å endre hjemfallsordningen, bør dette bringes opp for EFTA-domstolen. I denne forbindelse er det viktig at EØS-avtalen ikke har tilbakevirkende kraft og at den dermed ikke påvirker kraftkonsesjoner gitt før 1994.

Fylkestinget i Troms er særlig skeptisk til en modell som medfører at hele verdien i norsk kraftnæring overføres mellom ulike aktører under en svært kort periode, slik et totalhjemfall kan medføre. Dette skaper en situasjon med stor usikkerhet om framtidig struktur i næringen, små muligheter for norske aktører til å være med videre, samt verdioverføringer som kan skape betydelige økonomiske effekter.

Fylkestinget vil på denne bakgrunn gå inn for Transaksjonsmodellen;

- Offentlige konsesjoner, herunder kommunale og regionale eiere, beholder sine konsesjoner uten tidsbegrensning, inntil eventuelt salg.
- Enhver kjøper av fall, anlegg eller fallrettigheter, underkastes hjemfall, enten kjøper er fylkeskommune, kommune, privat norsk eller utenlandsk selskap.
- Terskelen for å utløse hjemfall settes lavt (1-aksje modell). Transaksjoner over denne terskelen utløser hjemfall for hele anlegget, også over eierandeler som ikke selges.
- Utleiemulighet i konsesjonsperioden uten å miste eierrettigheter.
- 60 års konsesjonstid
- Hjemfall går til offentlig eier, henholdsvis nasjonal/statlig, regional eller kommunal eier.
- Troms fylkesting krever en grundig og bred konsekvensutredning før Stortinget skal behandle saken.

Troms fylkesting har merket seg at et flertall i Hjemfallsutvalget har lagt avgjørende vekt på å tilpasse forslag til nytt hjemfallsregime til Reasoned Opinion fra EFTAs Surveyance Authority (ESA) datert 20.02.2002, i stedet for å bygge på Norges offisielle standpunkt. Fylkestinget vil med dette innstendig anmode Regjeringen om å ta kontakt med ESA i et forsøk på å komme til en omforent forståelse med ESA med gjeldende lovgivning som utgangspunkt, jfr. Premissene som er lagt frem for Stortinget i Ot.prp. nr 82 (1991-92).

Utskrift sendt 25.2.05 til:

- Regional utviklingsetat v/regional utviklingssjef Stein Ovesen til oppfølging
- Fylkesråd Ragnhild Movinkel
- KomRev Nord